



# A LEMP KB plenumának határozata

A Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottságának XI. plenumán elfogadott határozat állást foglal a lengyel szocialista építés eredményeinek megvédésére, a Szovjetunióval kötött barátság és szövetség, a Varsói Szerződés keretében folytatott politikai és katonai együttműködés erősítése mellett.

A Központi Bizottság elengedhetetlennek tartja minden szükséges eszköz felhasználását az ellenséges tevékenység megszüntetésére, és felszólítja a kormányt, valamint a törvényvédelmi biztosító szerveket, hogy védelmezzék meg az államot, annak intézményeit és képviselőit, a törvényességet és a rendet. Felelősségre kell vonniuk minden olyan személyt, aki az állam és a nép léte- dékét veszélyeztető tevékenységet folytat.

A dokumentum, méltatva a Szovjetunióval és az SZKP-val való szövetség és együttműködés jelentőségét, határozottan állást foglal a szovjetellenesség minden megnyilvánulási formája ellen, és rámutat arra, hogy Lengyelország határainak biztonsága, az ország függetlensége és szuverenitása, valamint Európa és a világ erőegyensúlya attól függ, hogy Lengyelország erős szocialista állam lesz-e. Ennek záloga a lengyel külpolitika sarkkövét jelentő barátság és szövetség a Szovjetunióval.

A Központi Bizottság bizalommal fogadja a testvérpártok véleményét és következtetéseit, és ebben a szellemben fogadta az SZKP Központi Bizottságának levelét, amely egy lengyelországi helyzet alakulása miatti aggodalom és az alapvető szocialista értékek megőrzésével való tördés hat át.

A LEMP Központi Bizottsága kijelenti, hogy a két párt azonosan értékeli a jelenlegi lengyelországi helyzetet.

A határozat állást foglal a VI. plenumon meghirdetett szocialista megújulás folytatása mellett, de rámutat, hogy a válság leküzdésére eddig igénybe vett eszközök nem hoztak pozitív eredményeket: romlik a népgazdaság állapota, növekszik a szocialista rendszer létét fenyegető, ellenforradalmi jellegű veszély.

A Központi Bizottság változatlanul politikai eszközökkel kívánja megoldani a társadalmi konfliktusokat, de elvárja, hogy az egész szakszervezeti mozgalom az alapszabályzatban rögzített feladatait töltsse be. A

dokumentum hangsúlyozza, hogy megengedhetetlenek a politikai sztrájkok.

A plenum határozata elutasítja a párt vezető szerepének megszüntetésére irányuló revizionista koncepciókat, amelyek a fő vezetőket jelentik. Emlékezteti a párttagságot arra, hogy a most folyó kongresszus kiüldött-választó taggyűléseknek összhangban kell lenniük a szabályokkal, és így határozott, hogy a IX., rendkívüli kongresszus kiüldöttként kizárólag azokat fogják elismerni, akiket a X. plenumon elfogadott alapelveknek megfelelően választottak meg. A hibák elkövetésében bűnösök felelőssége vonása mellett a KB megengedhetetlennek tartja, hogy vezető személyekre nyomást gyakoroljanak, becsületes embereket rágalmozzanak, és állást foglal nyílt és hatékony megvédelemzésük mellett.

A Központi Bizottság pozitívan értékelt az alapszervezetek együttműködését szolgáló kezdeményezéseket, de figyelmeztetett arra, hogy frakciónak fognak minősülni azok a horizontális megállapodások, amelyek nem tartják tiszteletben a demokratikus centralizmus elvét, és a szervezeti szabályzatban szereplő pártszervektől független központokat vagy tevékenységi normákat hoznak létre.

Az ideológiai és propagandatevékenységben fontos feladat a következetes, fellépés a szovjetellenesség, a legújabbkori lengyel történelem elferdítése, a burzsoa politikai koncepciók rehabilitálása ellen. A Központi Bizottság kötelezi az összes pártszerveket arra, hogy állandóan ösztönözzék és ellenőrizzék a párt- és állami tömegtájékoztatói eszközök tevékenységét, és figyelmeztet arra, hogy a párttag-újsgiró mindennapi tevékenységének irányvonalát mindenkor a párt és az ország érdekeinek kell meghatározni.

„A IX., rendkívüli kongresszusig öt hét van hátra. A Központi Bizottság, hazánk legmagasabb rendű érdekeinek nevében, soraink tömörítésére, pártunk eszmei és politikai egységének megőrzésére, a szocialista megújulás irányvonalának következetes megvalósítására és az ellenséggel szembeni támadásra szólít fel” — hangzik a határozatban.

Befejezésül a határozat egységre szólít fel a nemzet sorsáért és a válságból való kijutásért folyó harc sikere érdekében. (MTI)

## A lengyel parlament ülése

Varsóban pénteken délután összeült a lengyel parlament, hogy döntéseket hozzon a gazdasági reformmal kapcsolatban.

Az ülés megnyitására a küldöttek egyperces hallgatással áldoztak a nemrégiben elhunyt Wyszynski bíró lengyel primás emlékének. Ezután első napirendi pontként Wojciech Jaruzelski tábornok, a Minisztertanács elnöke megkezdte a gazdasági helyzetről szóló beszámolóját.

Lengyelország gazdasági helyzetét elemezte, és szemlély változásokat jelentett be a kormányban pénteken, a parlamentben elhangzott beszédekben Wojciech Jaruzelski hadsereg-tábornok, miniszterelnök.

Bevetében emlékeztetett arra, hogy a napokban tartott XI. pártplenum határozata

egyértelműen kifejezi a helyzet drámaiságát minden vonatkozásban, ezért a kormányfői expozéban főként a gazdaságról kíván szólni.

A kulcsfontosságú ágazatokban az ország érdekében hatnapos munkahétre lenne szükség, továbbá arra, hogy munkaerő-átcsoportosításokat hajtsanak végre olyan ágazatok javára, mint a bányászat, az energetika, a szolgáltatások.

Jaruzelski kiemelte a KGST keretein belül folyó együttműködés fejlesztésének szükségességét, és méltatta az országnak nyújtott szovjet segítség jelentőségét, „amelyet csak rosszindulatú emberek becsülnék alá”.

Részletesen foglalkozott a lengyel népgazdaság szempontjából kulcsfontosságú tényezővel: a szénnel. Javasolta, hogy a szakszervezetek be-

vonásával még e hónapban dolgozzák ki a termelés növelésének minden érdekelt fél számára elfogadható megoldását.

A mezőgazdaságnak eddig kedvezett az időjárás, a termés nem ígérkezik rossznak, és ha mindenki összefog, hogy a betakarításkor semmi se menjen veszendőbe, akkor a hús kivételével „esély van az ellátás javulására az alapvető élelmiszerekből”.

Az árrendszert módosításáról szóló tervezetet július végéig a szakszervezetek elé terjesztik. Dolgoznak a terven, amely biztosítaná, hogy az ármódosítások a jövedelem arányában érintsék az embereket.

A bérek tovább nem emelhetők, a kormány erre már többször figyelmeztetett, hiszen mintegy 1,5 milliárd zlotynak nincs árufedezete.

## Ceausescu-látogatás

Közös közlemény aláírásával, valamint az utolsó nap programját lezáró nemzetközi sajtóértekezlettel pénteken befejeződött Nicolae Ceausescu Ausztriában tett négynapos hivatalos látogatása. A Román Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke dr. Rudolf Kirchschläger osztrák szövetségi elnök meghívására — küldöttség élén — kedden érkezett Bécsbe.

Nicolae Ceausescu vendéglátójával, valamint dr. Bruno Kreisky kancellárral folytatott tárgyalásokat; ezeken áttekintették a kétoldalú kapcsolatokat alakulását, fejlesztésüket, valamint a nyitottnak tekintett néhány kérdés — főleg humanitárius természetű ügyek — megoldásának lehetőségét. A közös közlemény megfogalmazása szerint a kétoldalú kapcsolatok pozitív irányba fejlődnek. Ebben nagy jelentőséget játszanak a rendszeres, magas szintű személyes találkozók és véleménycsereik.

Ceausescu román köztársasági elnök, az RKP főtábornoként találkozott az Osztrák Kommunista Párt vezetőivel. Az OKP küldöttségét a találkozó Franz Muhri elnök vezette.

Nicolae Ceausescu pénteken elutazott az osztrák fővárosból.

## A MÉM felhívása

A Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium a szőlőtermesztés-ellátás javítása és az állattalomány-takarmányellátás érdekében a lakosság figyelmét, hogy amennyiben a tulajdonosok (kezelők), vagy az ingyenes kaszálásban részesített kistermelők az árokpártok, út-, vasúti és árvízvédelmi töltések, valamint az egyéb kihasználatlan gyepterületek fűvet a megyei tanácsok mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályai által meghatározott időpontig, illetőleg június 15-ig nem kaszálják le, az említett területek fűtermését bárki ingyenesen betakaríthatja. (MTI)

## Ülést tartott a Hazafias Népfrent Országos Tanácsa

A Hazafias Népfrent Országos Tanácsa ülést tartott pénteken a Parlament vádstermében. A tanácskozás — amelyen Kállai Gyula, az OT elnöke, majd Sar-

## KI KÖLTÖZIK A CHIGIBE?

Újabb névvel ismerkedhet az Itália politikáját elemző tábora: a kereszténydemokrata Forlani után Giovanni Spadolini szenátor, az olasz köztársasági párt főtábornoka megbízást az új kabinet létrehozására. Rendhagyó körülmények között, rendkívül súlyos akadályok közepette kezdődtek meg Rómában a kormányalkotási tárgyalások. Ami ugyanis most történik az Alpoktól délre, az még a válságokhoz szokott olaszokat is megrázkódtatta. A P-2 botrány, a leleplezett magasrangú összeesküvők csoportja valósággal megbénította a politikai erőket, s a hatalom csúcán káoszt teremtett.

Spadolini személye is némileg meglepetést keltett. Rómában ugyanis az iratlan szabályok szerint a Palazzetto Chigibe, a miniszterelnökségi palotába kereszténydemokrata politikai költözik. Eddig, negyven alkalommal így történt. Most mégis úgynevezett laikus — vagyis nem kereszténydemokrata — pártbeli személyiséget kért föl az államfő kormányalkotására. Elődjének próbálkozásait nem kísérte szerencse. Egyszer Bettino Craxi, a szocialisták főtábornoka vallott kudarcot, egy másik alkalommal pedig Ugo la Malfa, a republikánusok köztiszteletben álló, azóta elhunyt elnöke adta vissza a megbízást. Kétségtelen, hogy a jelenlegi helyzetben indokoltnak látszott Pertini államfő döntése: a kommunistákon kívül más pártok képviselői körében is egyre gyakrabban elhangzott az igény a kereszténydemokrata hegemonia megszakítására. Más kérdés, hogy a szocialisták főtábornoka, Craxi többször is érzékeltette: a legszívesebben magának tartaná fenn a jogot kormányalkotásra. Az OKP legutóbbi állásfoglalásai ugyancsak nem zárták ki egy szocialista vezetésű kormány eddiginél kedvezőbb fogadtatásának esélyeit.

A Köztársasági Párt parlamenti számarányánál jóval nagyobb tekintélynek örvend. Bár a választásokon csupán a voksok három százalékát szereztek meg, kiegyensúlyozott, a baloldallal szemben következetes megértést tanúsító, a közélet tisztaságát a maguk példájával is elősegítő politikai kör élén elsősorban az értelmiség körében számíthatnak támogatókra. Mindez persze nem biztosítja, hogy a nagyszabású politikai-társadalmi botrány erős hullámvéréseben Spadolininek sikerüljön a vállalkozása. Annál is inkább, mert egyre hangsúlyosabb a követelés Olaszország-szerte: ne a kormányzati formulákon, a koalíció összetételén vitatkozzanak a pártok, hanem minden energiájukat fordítsák a megtéptázat bízalom helyreállítására, a társadalmi-gazdasági morál visszaállítására. Ehhez pedig Spadolini tekintélye önmagában aligha elegendő.

Gyapay Dénes

## Vízbetörés a tatabányai 15/C aknában

A tatabányai 15/C akna frontfejlesztésében vízbetörés történt meg a munkát. A bánya vezetői, az aknaüzem és a központi műhely dolgozói bravúros munkával fékeztek meg a víz beáramlását: 24 óra belül szivattyúba fogták a bányára legmélyebb pontja felé ömlő karsztvizet. A nagy kiterjedésű frontfej-

tés egy része és az odavezető vágatok azonban betömődtek a víz hordalékával, s ezért a régi útvonalon jelenleg megközelíthetetlen a fejtés. Az üzem előváji csapatai most új vágatókat hajtanak ki, s ilyen módon nyitnak utat a fronthoz, hogy ott mielőbb megkezdhesék a szénterme-

lést. A nagy kapacitású, gépesített frontfejlesztésben eddig naponta 80-100 vagon jó minőségű szenet termeltek. Az aknaüzem legjobb előváji csapatait bízták meg az újranitáshoz szükséges 170 méter hosszúságú szállító és vízvezető vágatok mielőbbi kiépítésével. (MTI)

## LAKO

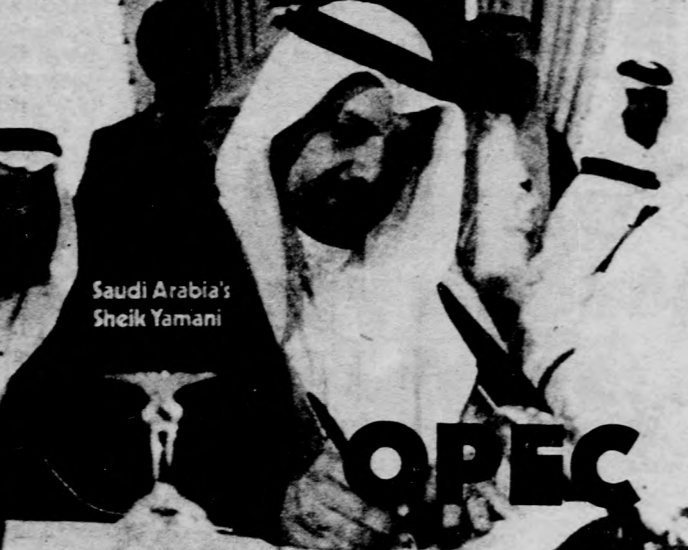
A lakás az emberi nélkülözhetetlen feltétele legutóbbi népszámlálás hazánkban 10 millió 709 550 lakos 3 millió 540 lakásban lakott. Tegyük hozzá, hogy minden négyzetkilométeren átlagosan 115 fő. A népesség hetvenes évekből 3,8 százalékkal, a lakások száma viszont 13,4 százalékkal. Igaz, hogy az említett 6

Terület	Lakás (1000-1970)
Budapest	626
Városok	919
Községek	1577
Összesen:	3122

Valójában az itt kitöltött gyarapodásnál több összesen 846 ezer — épült fel 10 év alatt, és sok régi épület leborotvált, az elkerülhetetlen szanálások a végeredményben jelentősen módosították.

## ELTŰNÖBEN A VERTFÜLDÉS

A lakások számának növekedése csak egyik jele a lakásállomány gyarapodásának. Egyebek között a vizsgálati szokás a köztársasági lakások arányát, a sok átlagos nagyságú, a szobák jutó lakók számát stb. Az adatok ritkán jelentősen növekednek, a komfortos lakások aránya az elmúlt évtizedben jelentősen megnövekedett, a lakások jobb felszerelését és a már megkezdett korszerűsítése révén nem két és fél szobás, hanem három szobás lakások aránya az összes lakások között már komolyan válságot okoz. Ugyanakkor a komfortos lakások száma több, mint harmaddal csökkent, a szűkös lakások aránya pedig 1 millió 268 ezerre emelkedett. A vertfüldés jele a vertfüldés, amelyek évtizedeken át pusztító népesség terjesztői voltak. 1960-ban 148 szoba közepes méretű volt, 1970-ben 164 szobából, 1980-ban 201 szoba közepes méretű volt. Azaz hat



Jamani aláírja a genfi megállapodást (Fotó: Newsweek — KS)

Május vége, az OPEC legutóbbi miniszteri értekezlete óta komoly változások mennek végbe a nemzetközi olajpiacon. A Kőolajexportáló Országok Szervezetének döntése a fekete arany árának befagyasztására 1981 végéig pillanatnyilag egyértelműen a fogyasztók pozícióját javítja: hét esztendő óta először ingott meg az olajtermelők önbizalma.

Mi is történt a genfi értekezleten? A tőkés világ olajszükségletének 80 százalékát fedező termelői kartell az 1973-74-es árröbbség óta először kényszerült árfagyasztásra. A döntés értelmében az OPEC átlagára az esztendő végéig 36

dollár lesz, a legolcsóbb saudi könnyűolaj 32, a legdrágább libiai, algériai és nigériai pedig 41 dollárba kerül hordónként. A szervezet 13 tagja közül 10 úgy határozott, hogy június 1-től legalább tíz százalékkal csökkenti termelését.

### SAUDI FŐLÉNY

A tényeknél sokkal érdekesebbek azok a tendenciák, amelyek évek óta egyre erőteljesebben hatnak a két évtizedes múltira viselkedésükre. Nyilvánvaló, hogy az árbevételek május végén Genfben saudi

## MARAKODÁS A SAROKBAN

olajügyi miniszter kényszerítette a többiekre, akik a termelés csökkentésével csupán szépíteni tudták ezt. Az is nyilvánvaló ma már, hogy Szaúd-Arábia súlyos meghatározó a szervezetben — nemcsak gazdasági, hanem politikai értelemben is. A saudiak az OPEC napi termeléséből 40 százalékkal részesednek, tehát ha kívánják, bármikor letörhetik az olajárat. A tőkés olajpiacon jelenleg napi kétféle hordó fölülleggel számolnak a szakemberek, s mindjárt utalnak arra is, hogy ez nagyrészt Szaúd-Arábiából származik. Rijad 1980-tól napi 8,5 millióról 10,5 millió hordóra növelte termelését. Eközben az OPEC össztermelése folyamatosan csökkent: 1980-ban átlagosan napi 27 millió hordó volt, ami a legalacsonyabb 1970 óta; 1981 első negyedében tovább esett — napi 25 millió hordóra, s a most elhatározott termelés-csökkenéssel az esztendő végére körülbelül 23 millió hordó lesz.

Túl a pillanatnyi sikeren, a saudiak a jövőben, is főként a biztonságára törekcsenek. A Genfben kiharcolt megállapodást egy, a saját szájuk íze szerinti, hosszú távú OPEC-stratégia kezdetének tekintik. Régi saudi törekvés, hogy egy-

esécsítsék az olajárakat, hogy a fejlett tőkés országok gazdasági növekedésével, illetve a tőkés valuták árfolyam-változásaival kapcsolatos össze azokat, s hogy szorosabb viszonyt alakítsanak ki a Nyugattal és részben az olajban szegény fejlődő országokkal. Rijad részéről e tekintetben már nyilvánvalóak a politikai célok: Szaúd-Arábia uralkodó konzervatív elitje megretten az iráni változásoktól, mindinkább az Egyesült Államokhoz sodródik. Saját belső politikai ellenzék leverésében számít az USA-ra és Nyugatra Európára is — azért a szerepért, amit az OPEC-ben vállal — s egyáltalán olajjáért — cserében.

### SZÁRNYASZEGETT „HÉJÁK”

Szaúd-Arábiát azonban az különbözteti meg az OPEC más tagállamaitól, hogy óriási, hosszú ideje elegendő tartalékokkal rendelkezik. A többiek a konjunktúrát szeretnék kihasználni, a magas árakat. A világgazdaság ma még kétségtelen olajra utaltságot szeretne, a maguk javára kamatoztatni, tudván azt, hogy a forrásaik szerényebbek. Ezért kardoskodott az ár-

emelés mellett Genfben Líbia, Algéria és Nigéria, a „héják” csoportja. A kedvezőtlen piaci helyzet miatt ezért határozott el termelés-csökkentést tiz tagország, így tartalékolva olajukat a jobb időkre. A megállapodás betartása alól „felmentést” kapott Irak és Irán, amelyeknek egymással vívott háborújuk miatt szűkösük van a kitermelés fokozására.

Úgy tűnik azonban, hogy a többiek sem tarthatják magukat teljes mértékben a megállapodáshoz. A nem OPEC-tagállam Mexikó négydalláros árcsökkenése június elején valóságos lavinát indított el a tőkés olajpiacon. Az áremelés hívei, az olajukat magas áron kínáló országok visszacsúszni kényszerülnek. A fogyasztók a most köztendő új szállítás szerződésben alacsonyabb árat követelnek, s ezzel fenyegetőznek, hogy különben elállnak a megrendeléstől. A jelenlegi piaci túlkínálat mellett az ilyesfajta követeléseket támasztja alá az is, hogy tavaly a legnagyobb tőkés fogyasztók (az USA, a Közös Piac és Japán) nyolc százalékkal csökkentették a fekete arany felhasználását, s a tőkés országok tartósan ígérkező recessziója miatt

### MEGTÉVESZTŐ KOMPROMISSZUM

Világgazdasági szempontból az a tény, hogy az OPEC az árak befagyasztására, illetve ténylegesen azok csökkentésére kényszerült, stabilizáló tényezőnek tűnhet. Azonban csak az első pillantásra. Szaúd-Arábia megerősödött pozíciója a szervezetben, s ezzel párhuzamosan fokozott összefonódása a világ dolgait felelőtlenül kezelő új amerikai vezetéssel arra figyelmeztet, hogy a tőkés olajpiacon most zajló győzelmekben még nem teljesen tisztázott folyamatok az OPEC átforgalmazását, jobbratolódását szolgálják. S ha így vizsgáljuk az eseményeket, egyáltalán nem beszélhetünk kedvező, stabilizáló változásról.

Az OPEC tagállamai — Szaúd-Arábiát kivéve — sarokba szorultak, az 1973-74-es árröbbség óta először kell szembenézniük egy újajta, számukra is hátrányos olajcsökkentéssel. Genfben éves civódásukat folytatták, s az eredményt azután kompromisszumnak állították be. Nemzeti kincsvédelméről saudi — amerikai nyomásra megelégedtek.

Kocsi Margit



# Nem vagyunk briósautomaták

Egyes vélemények szerint jelenleg Magyarország a hárommillió közgazdász országa. Kétségtelen, hogy gazdasági szakértelmünk az utóbbi tizenöt évben ugrásszerűen megnövekedett, úgy is, hogy valóban sokkal többet tudunk a közgazdaságtan tudományából, mint korábban, s úgy is, hogy sokkal nagyobbak hisszük a tudásunkat a valóságosnál. Kerüljön szóba bármi, van véleményünk, s azt általában nagyon határozottan hangoztatjuk is. Így például pontosan tudjuk, mennyit ér a magyar dolgozó a „világpiacon”. A legjobb, mondja az egyik tábor — lusta, dolgozni sem hajlandó, így a másik. A legkorszerűbb automata gép sem ér semmit hozzáértő dolgozó nélkül, vallja az egyik fél, a másik véleménye viszont az, hogy a mai világban csak betanított munkásokra van szükség, hiszen a gépek már gondolkodnak is.

Nos, ha ilyen mértékben szakértők vagyunk, érdemes meghallgatni egy olyan véleményt, amelyet valódi szakember alkotott a területen forgó kérdésben. Az elmúlt hetek könyvtermésének egyik legizgalmasabb darabja Kozma Ferenc Az emberi tényező a gazdasági fejlődésben című, a Kossuth Könyvkiadó gondozásában megjelent könyve.

A könyv keveset medítél azon, milyenek is minősíthető hazánkban a jelenleg meglevő „emberi tényező”. A mi gazdaságunk ugyanis nem rendelkezik gazdag nyersanyag- és energiaforrásokkal, nem örökölt korszerű nagyüzemeket, fejlett termelési hagyományokat — csak az emberi munkára támaszkodhat. Ez az emberi munka pedig jelenleg olyan, amilyen, ha viszont előbbre akarunk jutni, akkor a ki-művelt emberfők sokaságát kell „előállítani” és csatasorba rendezni.

Ma még kétségtelenül vannak problémák e téren. Elég talán csak arra hivatkozni, hogy ha az egyik napról a másikra az NDK színvonalára emelnék munkánk szervezetszétét, fegyelmességét, intenzitását — ehhez nem anyagiak kellene, hanem csak emberi tényezők! —, úgy a nemzeti jövedelem egy csapásra 10–15 százalékkal megnőne.

A járható út számunkra két fontos feladat megoldásán át vezet: gazdálkodásunkat kell racionálisabbá tenni mindennekeltől a takarékoság növelésével, másrészt a gazdálkodás emberközpontúságát kell a jelenleginél sokkal határozottabban megvalósítani. Az alkotóké-

pes dolgozók számát kell növelni, a szakmunkásokat csakúgy, mint a technikusokat, mérnököket, ez hatással van azokra is, akik rutinszerű munkát végeznek. Ha az általános szakértelem szint megemelkedik, a rutinmunkák bonyolultsági foka is nőhet, s mindez egészséges, fejlődést segítő kölcsönhatást is kivált.

A munka bonyolultsági fokának növelése kétségtelenül jelentős társadalmi erőfeszítéseket követel. Részben a családtól, részben a népgazdaságtól. A költségek háromfajta: közvetlen, általános és szakképzési költségek — a termelési kultúra fejlesztésének költségei — az életmód kulturáliságának fejlesztési költségei. „A háromfajta társadalmi erőfeszítés közül bármelyik elhanyagolása rendkívüli mértékben képes lerontani a többiek hatásfokát, ami a munkaerő értékalkotó képességének növekedését illeti. Ugyanakkor a három tényező arányos fejlesztése erősítőleg hat mindegyikre egyéneknél is.” (A szerző tippet is ad a többletköltségek fedezésének forrására: amennyiben a ruházati cikkek és háztartási gépek használhatósági ideje tíz százalékkal nőne — jobb minőség következtében —, évi hétmilliárd

forinttal több állhatna rendelkezésre kulturális és egészségügyi célokra. Ez pedig nem kevesebb, mint a jelenleginek háromnegyede!)

A könyv gazdasági kérdésekről szól, az emberi tényezőt is a termelés feltételeként kezeli, többek között kimutatva, mennyi a nemzeti vagyon agyakra fektetett része, vagyis mennyibe kerül egy-egy szakmunkás vagy diplomás képzése. Részletesen szól az anyagi ösztönzésről is. Ugyanakkor viszont hangoztatja: „Durva hiba volna a gazdálkodó vagy a gazdasági folyamatokban részt vevő embert — a termelési kultúra fejlesztésének, amely egy darab kétforintos bedobására egy briós kidobásával, két darab kétforintosra pedig két brióssal válaszol, és minden egyéb hatásra érzéketlen.” A munka legfontosabb tényezőjét alkotó ember „kedvét” számos dolog befolyásolhatja, gazdálkodni vele lényegesen nehezebb, mint pénzzel, eszközökkel, de kell gazdálkodni vele, kell fejleszteni. Számunkra ez az adott lehetőség — mondja hiteles közgazdász és önmagunk által igazolható emberi érvekkel alátámasztva a könyv szerzője.

N. Zs.

## A lakóhely tisztaságáért Berettyóújfaluban

A tisztaság intézményes biztosítását, háttérét Berettyóújfaluban a helyi költségvetési üzem és a KPM Közüti Igazgatósága jelenti, amellyel természetesen az ingatlanulajdonosok munkáján, rendszeretén is sok múlik. A költségvetési üzem feladata a 47-es fő közlekedési út a városban átmenő szakaszának, a kiépített utcáknak tisztán tartása és portalanítása. Ezt az üzem dolgozói egy úttisztító és egy locsolókocsi segítségével végzik. Ugyan-csak ennek az üzemnek négy dolgozója a három Szilercsatorna folyamatos karbantartását, a többi fő gyűjtő-csatorna tisztítását látja el. Gépi erő e munkákra nincsen. A szilárd burkolatú utak mellett az intézményes személyszállítás feltételei biztosítottak: a tanácsai költségvetési üzemnek erre egy önrűtös személyszállító tehergépkocsija és egy lovas kocsija van.

A házi szemét szállítása,

gyűjtése tehát részben megoldatlan a városban. A lomtalanítási napok (eddig évente egy, ez évtől kezdve tavasszal és ősszel is rendeznek) alkalmával, az utcára a lakosság által kihelyezett lomtakkal szállítja el az üzem.

A központi szeméttelp viszont csak 1981 júniusig tud üzemelni — telített, ahogy az ezt üzemeltető költségvetési üzem jelezte. Tavalyelőtt a tanács kijelölt ugyan egy négyhektáros új szeméttelpet, melynek körülkerítése, épületei elkészültek, de a szeméttelp megnyitását akadályozta a szilárd burkolatú út hiánya, és nincsenek a folyékony hulladékhöz szükséges ürgödörök sem. Ezekre nincs anyagi fedezete a tanácsnak.

A szükségmegoldás: a KÖJÁL-lal és az érintett szervezetekkel közösen a tanács megvizsgálja annak lehetőségét, hogy egy-egy területre, ideiglenes jelleggel szeméttel-

rakó helyet létesítsenek a városban, s onnan szállítsák el a központilag a hulladékokat.

Nagyjából eleget tesznek a gyalogjárók téli-nyári tisztításának az ingatlanulajdonosok, gazdálkodó szervek, közintézmények is. Sok esetben viszont — csakúgy mint másutt — a nem elég körültekintően végzett anyag- és személyszállítás miatt a közterületek mégis szennyeződnek.

A berettyóújfalusi városi tanács végrehajtó bizottsága (minthogy a feltételek biztosítása nem mindig oldható meg, azonkívül szemléletbeli problémákat is tapasztaltak) feladatait úgy határozta meg, hogy felül kell vizsgálni az érvényben levő e témáról szóló tanácsrendeletet; fokozni kell az együttműködést a társadalmi szervezetekkel: növelni kell a költségvetési üzem gépparkját, és szigorúbban kell eljárni a szabálysértések elkövetőivel szemben.

helyzetfelismerése tette feljebblevővé, s ez a tudat serkentelte feltétel nélküli szolgálata az energiában szegényebb, szürkébb, kisebb kaliberű pályatársait.

Csakhogy vannak pillanatok, amelyekben a konszolidáció is rabságnak látszik. Szegény, szeszű, poros beosztott is úgy érezte egy szerencsétlen időszakában, hogy fel kell lázadnia a lázadásmentes élet ellen. Elszakadt volna, önállósította volna magát. De hiába, nem maradt egy szikrányi önálló energiája sem. Csak keringett, forgott, rőtta az unalomig megszokott utat, gömbölyű képe kissé laposodni kezdett. Lehervadtak utolsó rózsái is. Végérvényesefi ellopasodott.

Igy lett, hogy a Föld, a beosztottak gyöngye, mel-tán nyerte el, s tartotta meg kitűnőnek nevezhető kozmoszbeli pozícióját. Nyugdíjig csak kihúzza, akárhogy is. Ha pedig felrobban mégis, az sem a maga akaratából történik.

Pérel Gabriella



**VIKING**  
Újított Debrecenből

Mire az új márkanév megszületett, elkészült a Hajdú megyei Újított-IPARI Vállalat új töltőüzeme is. 1979 végén ugyanis pályázatot hirdettek a vállalat termékeinek egysége nevére, s időközben elkezdték a rekonstrukciós beruházást is. Ennek eredményeként június első napjaiban megjelent az első Viking feliratú újtöltő-palackok. Az NDK gyártmányú gépsor óránként 24 ezer újtöltő palackot. (MTI-fotó: Tárkányi Béla felvétele — KS)

## Öntözéses trágyázás

Az újvárosi útfélen, a hajdúböszörményi Bocsikai Termelőszövetkezet sertéstelepeinek közelében kilométerekre elkísérj az embert a szag, s ha nem figyelmes, bosszankodik. Pedig örülnie kellene!

A napokban erről az örömről társalogtam dr. Bagdi Istvánnal, a Bocsikai elnökével. 1971 óta (a vízjogi engedélyt megszerezve) ugyanis trágyalével öntözik. Természetesen vízzel hígítják az egyébként máshol sok fejtő-rezt okozó „levet”, amit a szalmaszűrős rendszer választ el a szilárd állapotú trágyától. Az keverés után ugyancsak kijut a földekre.

Ebből a bizonyos feleslegről igen sok termelődik: 300 köbméter naponta. A Brassói-érbe nem engedhetik el, azon amúgy is rajta a vízgyűjtő, a természet- és környezetvédelmi hatóságok szeme. Tíz évvel ezelőtt tehát így született meg a döntés a kényszerűség és a hasznosság dialektikájával, s ma már 250

hektár kapja ezt az áldást. Télen! Nyáron tenyészidőben, éjszakai órákban, hogy minél kevesebb legyen a párolgási veszteség. Esőzető öntözési móddal, Egyszeri alkalommal 40–60 milliméter kap a tápanyagban dús mesterséges csapadékból a lucerna, a cukorrépa, a kukorica négyzetmétere. S ez meg is látszik rajtuk. Messziről! Az aszály itt az idén sem avatkozhatott be a gazdálkodásba, pedig nem csatornából, csak két nagy ázott kútból nyeri a vizet a trágyaléhez a Bocsikai.

A termesben tonnakkal hoz többet az öntözött terület.

Tegyük hozzá, költsége is van ennek az öntözésnek, de már bizonyítható, hogy megtérül. Hosszú távon. Mint amilyen hosszúak a kilométerekre elnyúló csövek.

Mindenki jól jár. A természet, a környezet is. Mert az is igaz, hogy a trágyalé az újsághírekben a riasztó szennyezéssel együtt szokott szerepelni.

— I. —

## MAGYAR NYELVŰ SZOVJET LAPOK



Premier címmel érdekes tudósítást olvashatunk az 1984-es olimpián első ízben sorra kerülő szelvitör-lázás és szinkronúszás legjobbjairól. Reméljük, nálunk is hamarosan népszerűvé válik e két sportág. (A szinkronúszásról szóló a Balet a medencében, míg a Befogni a szelet című cikk a szelvitör-lázásról.)

A négy hazai válogatott egymás ellen című összeállítás bemutatja a Szovjetunió legjobb sakkozóját, elűkőn Anatolij Karpovot, akik az SZKP XXVI kongresszusa tiszteletére óriási sakkszimuláns játékokat több ezer fiatal sakkozónak. E játékokat Kádár János elvtárs is megtekintette.

A trónörökös című fényképes összeállításban megismerkedhetünk Jelena Davidova életével, munkásságával, mely őt a csúcra emelte a moszkvai olimpia összetett tornaszabjónokaként.

A Tízpróba című cikket mindazoknak ajánljuk, akik szeretnek nevetni. A humoroszkben egy nagypapa „sportkalandjairól” olvashatunk: a diszkoszvetés során életét kockáztatta, míg a gerelyhajításnál a közönség élete forgott kockán. Végül „békés tárgyalások” útján hagyta abba a „nagy” versengést.

## Üzemi lapokban olvastuk

### Jók közt az élen

Az Alföldi Nyomda üzemi lapjában, a Nyomdászati Benkő István igazgató írt értékelő cikket az V. ötéves terv eredményei adatai alapján. A cikk ennél több, hiszen előjában a 15 éves vállalatpolitikai koncepciót is elemzi, a cikk végén pedig konkrét feladatokat határoz meg a VI. ötéves terv első évére vonatkozóan.

Az elért eredmények alapján az Alföldi Nyomda az V. ötéves terv időszakában a felületei nyomdaipar vállalati között a termelési érték, a tőkés export, valamint a könyvtermelés tekintetében első helyre került.

### Több mint 2 millió szociális célokra

A Hajdú-Bihar megyei Vendéglátó Vállalat dolgozóinak lapja, a Teríték hasábjain a jóléti és kulturális alap 1980. évi felhasználásáról számol be.

A szakszervezeti bizottságnak az 1980. évi tevékenységét a vállalat dolgozóiról való szociális, kulturális gondoskodás tervszerű fejlesztése határozza meg.

A jóléti és kulturális célokra 1980-ban 2 millió 196 ezer forintot használt fel a vállalat. Üdülési célokra 439 ezer forintot fordított, és Balatonmária-fürdő, Mátrafüreden és Csehszlovákiában összesen 305 dolgozó üdülési költségeihez járult hozzá. 419 dolgozó kapott külön-

böző szociális segélyeket 509 ezer forint értékben. Egyéb szociális célokra 669 ezer forintot fordított.

A kulturális alap kiadásainak egy részét folyamatos tevékenységre, másik részét alkalmoszerű rendezvényei fedezésére fordította. Kulturális-alap-felhasználásuk magasabb volt a tervezettnél. Emelkedtek a ráfordítások a vállalat sporttevékenységére is. Nagyobb összegeket fordítottak a dolgozók tömegsportolását elősegítő felszerelések vásárlására. Összességében megállapítható, hogy a vendéglátó vállalat a jóléti és kulturális alapját 1980-ban 97,3 százalékban használta fel.

Körülötte csupa nyüzsgés, mind csak úzte, hajszolta önmagát és a másikat, esztelenül forgottak összevissza. Ki tudja, meddig nyútte magát így az egész mindenség, csak anynyi bizonyos, hogy egyszer csak elég lett ebből is, néhány elem legalábbis belefáradt a dologba. Ezek megfeszítették végső erejüket, és kitépték magukat a zűrés keveredésből. Visszonylag rövid idő alatt sikerült lecsillapodniuk, mondjuk így: összeszedték magukat.

Egyikük mérsékelt magatartása különösen kitűnt a többi közül. Olyan fegyvermezett, sima, polgári formák közé szorította valamikor heves dulakodó kedvét, hogy senki sem sejtette, mi rejlik a kérés, egyöntetű, szürke felszín alatt. Igaz, hogy olykor majd szétfeszítette az elfojtott lobogás; kivörösödött, ki-kitört, de többé-kevésbé mindig sikerült visszanyernie konszolidált küllemét.

Rutinos, kimért pontossága, szentelene, megbízható buzgalma lassankint

elfeledtette egykori forrófejűségét. Nem hagyta el pályáját, nem ismert kiábrándot, kerekre simult, kifejezéselén képét minden irányban egyforma figye-

## Mese egy hétköznapi karrierről

lemmel forgatta, el is érte, hogy a legsötétebb helyzetekben sem borult teljesen árnyékba. Ragyogó pályafutása a lehető legszemléletesebben bizonyította, mit tesz az, ha valaki annyira ért a helyzetkedéshez, mint előtte soha senki.

Hivatali pozícióját elősegítette az is, hogy minden körülmények között megtartotta az előírt távolságot. Igaz, felettese nap mint nap megfelelő világi-

tásba helyezte a dolgokat, de ez a ragyogó főnök ösztönös pszichológiával elejtette a beosztott egészségételenül túlzott biztonságérzetének is. Olykor például csaknem teljesen magára hagyta. Ilyenkor a beosztott sórtétlen látott, ideges rettegés, ingerlékenység lett úrrá rajta. De végül is mindig újra megtalálták a kellő kapcsolatot, mint akiket egy anyagból gyárttak, s mint akik között csupán annyi a különbség, hogy az egyik eltálatta, melyik a legerősebb pillanat ahhoz, hogy kiparjon az egészből. A feljebbvalót ez a kezdeti

# Korszakváltás a vállalati tervezés módszerében

Rövid tanulmányomban a vállalati szinten folyó ter- munka néhány elméleti kér- désével szeretnék foglalkozni. A teljességre való törekvés nélkül elsősorban azokra a

változó követelményekre he- lyezem a hangsúlyt, amely- ket ma nem lehet figyelmen kívül hagyni, ha a vállalat eredményesen kíván gazdál- kodni.

## Előrelátás nélkül nincs haladás

Ma már mindnyájunk előtt ismert, hogy vállalatunk vál- tozó gazdasági környezetben működnek, aminek folyama- tos alkalmazkodniuk kell. A gazdasági környezethez való alkalmazkodás és az ál- landó megújulás kényszere objektíve növeli a vállalati tervezési tevékenység jelen- tőségét. A gyorsan fejlődő technika is a tervezés szük- ségségét indokolja. Azok a vállalatok, amelyek nem tar- tanak lépést a műszaki-gaz- dasági haladással, rövid időn belül súlyos nehézségekkel találják szembe magukat. Nehéz helyzetbe jutnak azok a vállalatok is, amelyek nem tudják kellő megbízhatóság- gal felmérni a következő 8-10-12 évben várható mű- szaki változásokat az adott profiljukban. Mindezek tehát erősítik a vállalati tervmun- ka szükségességét, s így nem lehet egyetérteni azzal, hogy a gyorsan változó környezeti tényezők feleslegessé teszik a tervek kidolgozását.

Kétségtelen tény, hogy a gazdálkodás feltételeiben be- következő változások eszközei, a gazdálkodás kockázati ele- meinek szaporodását jelen- tik, de ez a változással együtt járó bizonytalanság nem a tervezés ellen ható té- nyező, hanem ellenkezőleg, a tervezés erősítését, a vállalati tervmunka minőségi javulá- sát kívánja meg. A vállalati tervezés célja, hogy biztosítsa a vállalatnak mint gazdasági rendszernek a tervezési mű- ködését, ami előfeltétele a munka racionális megszerve- zésének.

A tervezés tehát a célok kitűzése, a követendő vállalati politika meghatározása, a tevékenységek és szervezeti összefüggések rendszersze- léltű kialakítása úgy, hogy mindez a döntés vezérfona- láljon a szervezeti minden szintjén.

A vállalati terv az irányi-

tás eszköze, mely segítséget nyújt a vállalat szervezeti egységeinek tér- és időbeli összehangolásához, s így le- hetővé teszi, hogy

- a vállalati vezetés elő- re lássa a feladatokat, és ide- jében felkészülhessen végre- hajtásukra;
- biztosítható legyen a feladatok megfelelő üteme- zése és azok felosztása az egyes gazdasági egységek kö- zött;
- olyan programozási módszereket alkalmazhassan- nak, amelyek az optimális eredmények elérését biztosít- ják;
- ellenőrizhető legyen a kapacitások és a termelési feladatok összhangja, a ki- használás hatékonysága;
- reális szállítási határ- időket állapítsanak meg, az erőforrásokat jobban kihasz- nálják, a kedvezőbb értéke- sítési feltételeket biztosít- sák;
- a munkaerőt felmérjék, tervszerű munkaerő-gazdál- kodást folytassanak;
- a termelés tényezői, a finanszírozás eszközei, az anyagok és alkatrészek idejé- ben és szükséges mennyiség- ben álljanak rendelkezésre;
- megteremthető legyen a kellő előrelátás a munka bé- rezésére, a dolgozók anyagi ösztönzésére, a vállalati sze- mélyi jövedelmek kialakítá- sára.

A vállalati terv tehát az egyszerű gazdálkodás, a veze- tés nélkülözhetetlen eszköze. A tervezési tevékenység a terv előre meghatározott cselekvési irányja, melynek három jellemzője van:

- a jövő cselekvési prog- ramjának kidolgozása
- az adott időszak tevé- kenységének meghatározása
- a feladat ellátásához szükséges szervezeti, tárgyi, személyi feltételek biztosítá- sa.

## Döntés és tervezés egysége

Mindebből az is követke- zik, hogy döntés és tervezés szorosan összefügg egymás- sal. A döntés lényegében vá- lasztás az alternatív lehetősé- gek között. A döntés annyiban nem terv, amennyiben nem tartalmazza a cselekvést vagy a jövőt. Döntésre a ter- vezési folyamat minden szak- szában szükség van, ezért elválaszthatatlanul hozzár- tozik a tervezéshez. A terve- zés tehát úgy is felfogható, mint igen sokoldalú, magas szintű elméleti ismereteket igénylő döntési folyamat, amely általában több lépés- ben végezhető el, mint pél- dául:

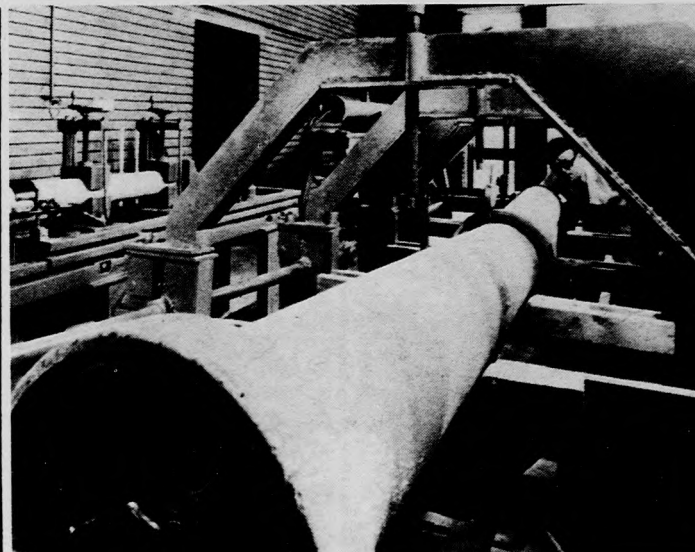
- a tervezés előkészítése
- cél- és eszköztervezés
- eljárás- és módszert- vezés és
- a terv ellenőrzése — valamennyi szinten.

Az így meghatározott tervezéssel kapcsolatos szak- mai megfogalmazások, köve- telmények általánosnak te- kinthetők. Azonban, mint már volt szó róla, ma a vál- lalatoknak sokrétű s gyorsan változó környezetben kell gazdálkodásuk hatékonyságát biztosítani, s nem tekinthető maximalizmusnak, ha úgy fogalmazzuk, hogy ennek a gazdasági környezetnek a be- folyásolása is alapvető fel- adata a vállalatnak. Ezeket a követelményeket azonban már nem lehet eredményesen kielégíteni a tervezési mód- szerek fejlesztése nélkül. A termelési szerkezet korszerű-

sítése, a gazdaságtalan ter- melés megszüntetése már évek óta napirenden levő feladat.

Az előrelépést ezen a te- rületen hátráltatta az is, hogy a vállalatok nem ren- delkeztek megfelelő tervezé- si módszertannal. Az eddigi tervezési módszerek, segédle- tek többsége úgynevezett fe- dezetszámitás-centrikus, nye- reségre orientált; holott már nemcsak a nyereség mai ab- szzolút nagyságára, hanem a nyereség növelésének leg- alább középtávú feltételeire kell a tervezés súlypontját helyezni. A rövid távú fede- zetszámitásra alapozott ter- vezési döntések már nem ké- pezhetik alapját a hosszú távú vállalati koncepciók ki- alakításának, ahhoz nem elég megbízhatók. További problé- mák okoz az is vállalatunk számára, hogy a középtávú tervezési rendszer — szak- mailag — kevésbé különbözik metodikában az éves ter- vprogram készítésének mód- szerétől.

Követelmény a vállalati tervmunkával szemben, hogy meg kell szűnni a „határkö- höz kötöttség”, például ötven- ként ismétlődő tervezésnek, ami a népgazdasági szintű tervek vállalati modellezését jelenti. A tervezési folyamat középpontba kerülésével a vezetői előrelátás időhori- zontját kell rögzíteni. Például tízéves tervezési időhorizont esetén minden időpontban rendelkeznie kell a vezetés-



Az ivóvízellátás és szenny- vízvezetés — tágabban ér- telmezve: folyadékellátás — területén a nagy hagyomá- nyokkal rendelkező fémcsö- veket folyamatosan kiszorít- ják a beton-, vasbeton és fe- szített beton csövek. Nem volt könnyű kidolgozni e csőfélések gyártástechno- lógiáját, de ma már mindhá- rom változatnál megoldottak tekinthetők. A cső külső átmérőjének megfelelő acél- sablon két félhengerből áll. Ha az összecsuksott, hosszt- nyelvény mentén géppel for- gattott acélsablonba — egyen- tetesen elosztva — betonke- veréket juttatnak be, az a pör- getés hatására a sablon belső falára rakódik és mind ves- tagabb réteget alkot. E gyár- tási módnál az a baj, hogy a kavicsszemcsék — a centrifu- gális erő hatására — nem az ideális rendben helyezkednek el a betonban. E hátrány ki- küszöbölésére dolgozták ki az ún. hengerléses eljárást,

amellyel a jól ismert Rocla- csövek készülnek. Ennél a rendszerrel a csőhossz men- tén egy szállítószalag hordja be a friss betont a csőterbe, felrakván a sablon belső fe- lére, amelynek forgása csak olyan sebességgel, hogy a be- ton ne hullhasson vissza a sablonfalról. Más gyártási módok is napvilágot láttak. Így például feltalálták az ún. szecsabetont, amelynek 2-3 centiméter hosszúságú acél- sablon darabokat kevernek a betonba, amelyek megakadá- lyozzák az esetleges repede- seket.

Angol szakemberek égetett agyagból is készítenek csö- veket a felszíni és szennyvíz- elvezetésére. E csövek

többféle előnnyel rendelke- znek: egyszerű összenomás- sal illeszthetők, a flexibilis csatlakozások hézagmentes tömítést biztosítanak. Továb- bi fontos jó tulajdonságuk e csöveknek, hogy teljes mér- tékben ellenállnak az agresz- szív talajvizek és a szenny- vizek korrodáló hatásának, s az egyébként igen sok bajt okozó kénhidrogénnel szem- ben is közömbösek. A rend- szerhez 150-450 milliméter átmérőjű csövek, valamint különböző — könyök-, elága- zó-, csatlakozó- és átmeneti — idomok tartoznak. Ké- pünkön: két összeillesztett 450 milliméteres csődarabot láthatunk a kísérleti labora- tórium „kínzópadján”. (KS)

## HALÁLOS SZOMJÚSÁG

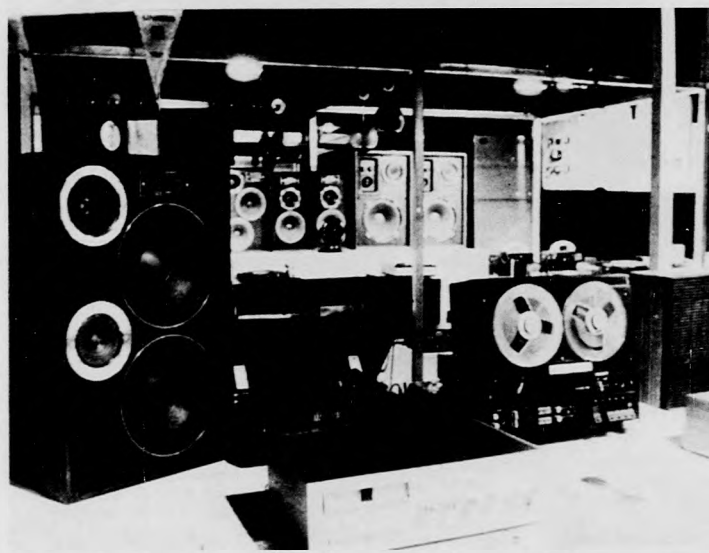
Minden héten nehéz problémával kell megküzdenie a dél- ausztráliai Jack Boot Bay vízmű vezetőjének. Az utóbbi há- rom évben kormoránok száza menekülnek az ún. Déli-tó száraz, kopár földjeiről a vízmű tárolóhoz, hogy szomju- kat csillapíthassák. A „haladokló tenger” néven is ismert Déli-tó az utóbbi 2000 év során száradt ki fokozatosan; vala- ha Ausztrália szárazföldjének egynegyedét borította. Most egy kis sósó maradt a helyén, amely a vize azonban al- kalmatlan az ivásra. A vízmű tárolója, amely több mint 20 méterre van a tótól, az egyetlen pont, ahol víz van. Hé- tenként ezernél több madár repül a betonartályhoz. A ma- darak azonban a vesztükbe rohannak, mert belesznek a víz- be, szárnyuk és tollazatuk átázik, és nem tudnak kirepülni. A meredek betonfal miatt kimászni sem tudnak, így sokan a vízben lelik halálukat. A vízmű vezetője néha időben érke- zik, és sikerül megmentenie néhány madarat úgy, hogy ki- halássza őket egy dróttal. E szerencséseknek van esélyük, hogy tollazatuk megszárad, de hetente így is kb. 600 kormo- rán elpusztul a tárolónál. A helyzet akkor oldódik meg, amikor megjön a tavaszi esőzés a tóhoz.

A kormoránok vagy kárókatonák egyébként halevő ma- darak. Fészkeiket a fák koronáiba építik, maró ürülékük azonban néhány év alatt kiöli a fát. A telep száraz fái a fészkek már messziről láthatók. Magyarországon, a Kis-Ba- latonon is van népes kormorántelep. Mivel a kormorán nem tudja az elfogott halat a víz alatt lenyelni, Kelet-Ázsi- ában halászatra idomítják őket. A nyakukra illesztett bőrn- zsinór megakadályozza, hogy lenyeljék zsákmányukat, így a halász azt könnyen elveheti tőlük. Kínában erre a célra te- nyésztik is a kormoránokat.

Képünkön: a még élő madarak kimentése a víztározóból. (MTI Külföldi Képszolgálat — KS)



## Elektroakusztika a lakásban



A hang kétféleképpen hat az emberre: hatással van az értelmére és az érzelmére. A beszéd mellett elsősor- ban a zene értelmétől függetlenül, nemzeti és nyelvi korlátok nélkül kelt és változtat érzéseket.

Az elektroakusztika ipar a gondolat- és érzelmkife- jezés ösztönének és egy rövid múltra visszatekintő ter- mészettudomány, az akusztikának a találkozásából született. Hatása nemcsak mennyiségi, új felhasználási területeket is tárt fel a hang számára, és lehetőséget nyújt a hang benyomáskeltő erejének a fokozására, a zene kifejezés új irányának kifejlesztésére. Jelentősége a 400 éves könyvnyomtatással mérhető össze — a kultúra előbbre vitelében nélkülözhetetlenné vált.

Az ember mindenekelőtt a saját lakásában találkozik az elektroakusztika eszközeivel. Az első közvetlen fo- gyszói hangátviteli rendszer az 1920 évek fordulóján meg- született rádió-vevőkészülék volt, első kollektív rendszer- technikát képviselője pedig a hangos filmszínházban (1925) jelent meg. Jelenleg, alig fél évszázad után több mint 500 millió rádiókészülék van használatban, és az évi termelés eléri a 60 milliót.

Bár a hangátvitel — a rádióvevő megjelenése óta — a kulturális és gazdasági élet számos egyéb területén is meghonosodott, a közvetlen fogyasztói lakáshangosítás maradt a polgári elektroakusztika legnagyobb volume- nű ága.

A lakáshangosítás fejlődésében fordulópontot jelentett az 1928-ban megjelent villamos lemezjátszó és a II. vil- lábháború végén továbbfejlesztett változata, a mikro- baradás hanglemez és a frekvenciomodulációs rádióve- teli bevezetése. 1949-ben jelent meg a piacon a mágne- ses hangrögzítő, a magnetofon. Hanghordozóul itt acél- huzalt vagy mágnesezhető réteggel bevont műanyag szalagot használnak. Nagy vonzerőt biztosított, hogy a magnetofon hangképek éltele keltésén kívül otthoni hangfelvételeire és azonnali visszajátszásra is alkalmas.

A további fejlődés állomása az, hogy 1957-ben megje- lent a sztereó hanglemez, amely minőségcsökkenés és tücsere nélkül tetszés szerint játszható le egy- vagy két- csatornásan.

Képünkön: UNITRA gyártmányú lakáshangosító be- rendezések egy kiállításán

# AZ IDÉNY UTO



Több gólt is rúghat veterán csapatkapitány, balszélső elől (Fotó: K...

Két forduló, tizenm... mérkőzés van hátra az 1981. évi labdarúgó-bajnokságból. Szombaton és szerdán játszik ezeket a találkozókat, s ezután már csak Szegeden rendezendő a döntőt és a döntőtől hátra a fődöntőt.

Ma végső döntés született a bajnokság legfontosabb kérdésében, az aranyérem sorsában. A 27. forduló megszaktatás nélkül vezet a legutóbbi hét mérkőzés csak győzelmet ismerő rencváros végleg bebiztosította az Üllői úton legyőzött csi gárdát, akkor már német önépítőt a zöld hérek közönsége, hiszen Vasas a két pont mellett gólkülönbségben mutatott ferencvárosi előnyt nem teheti el.

A legutóbbi, szerdai forduló mártiztázta, hogy a nagyváros menthetetlen sorsára sem kerülhet bentmaradást jelentő helyi Kohász jövőre az II-ben folytatja. A 24 pont Diósgyőr, továbbá az aránt 21-21 pontos MVM és Kaposvár között.

## Labda

Az utolsó előtti forduló meg a labdarúgó NB II-től az Özd, a Szombathelyi legjobbak mezőnyében, a harcot vívna a bentmaradásért.

A vasárnapi párosítás hajtó (s már kiesett) Hajdú-Bihar megyei csapatok között. A Vasárnapi párosítás hajtó (s már kiesett) Hajdú-Bihar megyei csapatok között.

Miskolcra, a tavaszi szezonban látogat a D. K. úttal ismét Molnár János irányítását. Az összeállítás lapos figyelemmeléte mi...

## Kell-e H

Ha már van, hogyan szólhatna valaki egy t választ, mert automata, cíci kertekepályán Magyar szágón nem sok várható, "lökhetni" el a golyót. Mígben még kevésbé megem a luras gond...



# APRÓHIRDETÉSEK

**Poroszlay** úton 2 szobás társasházak kp.-t OTP-átvitallással eladó. „Szeptemberi költözés” jellegre a kiadóba. Előcsere tanácsai kettő és fél szobás, egyszerű, magas földszinti lakásomat egy másfél szobás és 1 egyszerű szobás komfortosra. Az egyik lehetőségre a környék legyen. Szoboszló út 2.” jellegre a kiadóba.

**Balatonboglár**on, Velencei-tónál, Agárdon szövetkezeti üdülőtelek szakszervezet szervezi. 49. sz. DMK, Budapest XII., Alkotás u. 11. 351-165, 153-898. Kérjen tájékoztatást!

**220-as Dízel** Mercedes kifogástalan állapotban, friss műszakkal, vendéghoroggal, sok extrával, teher utánfutóval vagy anélkül igényesnek eladó. „Olcsó üzemeletés” jellegre a kiadóba.

**1500-as Zsiguli**, 5 éves eladó. Gázvezeték u-25/A. Autó- és karosszériajavítás, fényezés, vizsgálás elkészítem és Levegőtisztító, gumijavítás, minden típusú autók kuszókat kaphatók. Telefon: 11-768. Szabadság útja 14., Gombácsi.

**Skoda Octavia** Combi felújított motorral egyben vagy bontva, két első új sárvédő, egy korlátműnyű és több alkatrész eladó és T-5 Pannónia, 83-ig vizsgáztatva. Erdéklődni: Józsa, Kiskert u. 9., délután 3-tól.

**4 éves Wartburg** Limousin eladó. Arany János u. 20. szám. Kínóúti állapomban. Megtekinthető 13 óráig.

**UE friss** 1300-as Dacia eladó. Hajdú János u. 2. II. 13. 17 óráig.

**IKARUS-55** típusú autóbussz tanács költségvetési szerveknek könyvjárással átadunk, vagy más szervek részére megvegyés szerinti áron eladunk. Mezőgazdasági Szakközépiskola, Debrecen-Pallag.

**IF-es 601-es** Trabant, 1983-ig érvényes műszakkal eladó. Erdéklődni 17 óráig: Bőszerényi út 39. II. 8. Telefon: 27-393.

**Eladó M-17 Ford** Debrecen, Hold u. 16. szám.

**IM-es rendszámú** Trabant lejár műszakkal eladó. Erdéklődni Szilgelyi u. 6. sz. I. em. 3.

**IS 601-es** Trabant eladó. Szávay Gy. u. 6.

**BÚTOR**  
Bútor vétele, eladása. Pásti u. 8.

**Bútor vétele és eladása.** Szekrény, ülőgarnitúra, hűtő, kávé- és négysejtűs reklám, dohányzóasztal, fűtő olcsón eladó. Árpád tér 31. Telefonnyel: 21-432.

**Nutria** anya, családok, sulidok olcsón eladók. Nyírszék, Rákóczi u. 122.

**EGYÉB**  
Morzsolts kukorica eladó. Borz u. 17.

**ÁLLÁS**  
Közművesgépet felvezet. Vörös Hadsereg út 3. I. em. 12.

**MAGYAN** asszony magához német nyelvű, bejelentett lakással rendelkező két kevési házi munkát, kölcsönös szimpátián esetén. „Megyei újság” jellegre a Hirdetőbe.

**KÖZMŰVESGÉPET** felvezet. Komlóssy út 72.

**OROSZ, magyar, angol, francia** német nyelvtanítót keres. Bejelentett lakással rendelkező két kevési házi munkát, kölcsönös szimpátián esetén. „Megyei újság” jellegre a Hirdetőbe.

**Autószerelő**, aki hegesztési is tud, felvezem. Szabadság út 14.

**KULTÚRCIKK**  
Szines, hordozható, zenorozó tv. új eladó. 4002 Debrecen, Pf.: 79.

**JÁRMŰ**  
Séruit Polski Fiat alkalmi áron eladó. Dombóvár úton 7.

**INGATLAN**  
220 négyzetméter építési tervvel, szobák, konyha, fürdőszoba, WC, mellékhelyekkel eladó. „Öz elején” jellegre a kiadóba.

**Társasház**, Bagosi u. 28. sz. alatt, tanyá 800 négyzetméter földdel, több mellékhelyekkel eladó. Villany, fűtött kb. 2 km-re. Birinyi Pál.

**Bodaszőlő** 634 négyzetméter szőlő és kőszőlő alapozott kis épülettel, ugyanitt Trabant motor felújítva eladó. Erdéklődni 18 óra után: Hajdú János u. 10. III. 29.

**Apafánál** 200 négyzetméter kőszőlő, 4 éves eladó. Erdéklődni est 7 óra után a 22-838-as telefonon.

**Két család** részére is alkalmas ház eladó. Mátyás u. 5., Szabadságtelep.

**Nagy ház** részére, szobák, konyha, fürdőszoba, mellékhelyekkel, köve, családi kertes ház beköltözhetően eladó. Ugyanitt két külön bejáratú üres telek eladó. Erdéklődni este hat óra után, szombat, vasárnap egész nap. Nagy Károly, Homokkert u. 9. (Szabó Kálmán utcából.)

**LAKÁS**  
Váci egy szobás, komfortos lakásomat gondosan átalakítottam, modernizáltam, megújítottam. Megtekinthető kedv és péntek kivételével délután 5-7 óra között, szombaton egész nap, vasárnap délután: Dózsa György út 3. III. 10.

**Eladó kis családi ház** 200 négyzetméter telken a Bokányi Dezső u. 8. szám alatt. Erdéklődni: június 14-én, vasárnap 10 óráig a helyszínen.

**Szoba-konyha** vendégház eladó a Keleti-főcsatorna partján. „Megyei újság” jellegre a kiadóba.

**Jószál, befejezetlen, de lakható** 5 szobás, garázsos, kétszintes ikerház részben 400 négyzetméter telken elcserelem debreceni 2-3 szobás, OTP-ra vagy szövetkezeti lakásra. Ráfizetést kérek. Cím: Alsó-Józsa, Tócsa u. 1.

**Tiszalóki üdülőtelepen** egy hétvégi ház fizetés-kedvezményen eladó. Telefon: 23-246.

**Bercsényi** u. 59. szám alatti ház eladó.

**Debrecen** II. ker., Hargita u. 10. sz. 3 szobás ház 180 négyzetméter telkevel, termő gyümölcsfákkal, szőlővel, állattartási lehetőséggel eladó.

**Hajdúhadház központjában** három szoba, két nagy konyha, nagy spájz, veranda, fürdőszoba, pince, fűtőkamra, mellékhelyekkel, víz bevezetés, családi kertes ház beköltözhetően eladó. Ugyanitt két külön bejáratú üres telek eladó. Erdéklődni este hat óra után, szombat, vasárnap egész nap. Nagy Károly, Homokkert u. 9. (Szabó Kálmán utcából.)

**2 szoba, fürdőszoba, előszoba, konyha** családias ház eladó készpénzért vagy cserével. Megtekinthető kedv és péntek kivételével délután 5-7 óra között, szombaton egész nap, vasárnap délután: Dózsa György út 3. III. 10.

**Villamosmegállónál,** Nagyerdő szélén azonnal beköltözhető fel ház építési lehetőséggel eladó. Erdéklődni: Dózsa György út 3. III. 10.

**Hajdúszoboszló,** Kígyó u. 36. sz. alatt kétszintes családi ház eladó.

**Azonnal beköltözhető** szoba-konyha, spájzos, fűtött, kerestési u. 83. Létal útból nyílik.

**Családi ház** eladó, készpénzzel. „Belvárosban” jellegre a kiadóba.

**Nagyerdőn** közel 100 négyzetméteres, garázsos, III. emeleti társasház eladó. „Simonyi úti” jellegre a kiadóba.

**Debrecen** II. ker., Hargita u. 10. sz. 3 szobás ház 180 négyzetméter telkevel, termő gyümölcsfákkal, szőlővel, állattartási lehetőséggel eladó.

**Hajdúhadház központjában** három szoba, két nagy konyha, nagy spájz, veranda, fürdőszoba, pince, fűtőkamra, mellékhelyekkel, víz bevezetés, családi kertes ház beköltözhetően eladó. Ugyanitt két külön bejáratú üres telek eladó. Erdéklődni este hat óra után, szombat, vasárnap egész nap. Nagy Károly, Homokkert u. 9. (Szabó Kálmán utcából.)

**2 szoba, fürdőszoba, előszoba, konyha** családias ház eladó készpénzért vagy cserével. Megtekinthető kedv és péntek kivételével délután 5-7 óra között, szombaton egész nap, vasárnap délután: Dózsa György út 3. III. 10.

**Villamosmegállónál,** Nagyerdő szélén azonnal beköltözhető fel ház építési lehetőséggel eladó. Erdéklődni: Dózsa György út 3. III. 10.

**Hajdúszoboszló,** Kígyó u. 36. sz. alatt kétszintes családi ház eladó.

**Azonnal beköltözhető** szoba-konyha, spájzos, fűtött, kerestési u. 83. Létal útból nyílik.

**Családi ház** eladó, készpénzzel. „Belvárosban” jellegre a kiadóba.

**Nagyerdőn** közel 100 négyzetméteres, garázsos, III. emeleti társasház eladó. „Simonyi úti” jellegre a kiadóba.

**Debrecen** II. ker., Hargita u. 10. sz. 3 szobás ház 180 négyzetméter telkevel, termő gyümölcsfákkal, szőlővel, állattartási lehetőséggel eladó.

**Hajdúhadház központjában** három szoba, két nagy konyha, nagy spájz, veranda, fürdőszoba, pince, fűtőkamra, mellékhelyekkel, víz bevezetés, családi kertes ház beköltözhetően eladó. Ugyanitt két külön bejáratú üres telek eladó. Erdéklődni este hat óra után, szombat, vasárnap egész nap. Nagy Károly, Homokkert u. 9. (Szabó Kálmán utcából.)

**2 szoba, fürdőszoba, előszoba, konyha** családias ház eladó készpénzért vagy cserével. Megtekinthető kedv és péntek kivételével délután 5-7 óra között, szombaton egész nap, vasárnap délután: Dózsa György út 3. III. 10.

**Villamosmegállónál,** Nagyerdő szélén azonnal beköltözhető fel ház építési lehetőséggel eladó. Erdéklődni: Dózsa György út 3. III. 10.

**Hajdúszoboszló,** Kígyó u. 36. sz. alatt kétszintes családi ház eladó.

**Azonnal beköltözhető** szoba-konyha, spájzos, fűtött, kerestési u. 83. Létal útból nyílik.

**Családi ház** eladó, készpénzzel. „Belvárosban” jellegre a kiadóba.

**Nagyerdőn** közel 100 négyzetméteres, garázsos, III. emeleti társasház eladó. „Simonyi úti” jellegre a kiadóba.

**Debrecen** II. ker., Hargita u. 10. sz. 3 szobás ház 180 négyzetméter telkevel, termő gyümölcsfákkal, szőlővel, állattartási lehetőséggel eladó.

**Hajdúhadház központjában** három szoba, két nagy konyha, nagy spájz, veranda, fürdőszoba, pince, fűtőkamra, mellékhelyekkel, víz bevezetés, családi kertes ház beköltözhetően eladó. Ugyanitt két külön bejáratú üres telek eladó. Erdéklődni este hat óra után, szombat, vasárnap egész nap. Nagy Károly, Homokkert u. 9. (Szabó Kálmán utcából.)

**2 szoba, fürdőszoba, előszoba, konyha** családias ház eladó készpénzért vagy cserével. Megtekinthető kedv és péntek kivételével délután 5-7 óra között, szombaton egész nap, vasárnap délután: Dózsa György út 3. III. 10.

**Villamosmegállónál,** Nagyerdő szélén azonnal beköltözhető fel ház építési lehetőséggel eladó. Erdéklődni: Dózsa György út 3. III. 10.

**Hajdúszoboszló,** Kígyó u. 36. sz. alatt kétszintes családi ház eladó.

**Azonnal beköltözhető** szoba-konyha, spájzos, fűtött, kerestési u. 83. Létal útból nyílik.

**Családi ház** eladó, készpénzzel. „Belvárosban” jellegre a kiadóba.

**Nagyerdőn** közel 100 négyzetméteres, garázsos, III. emeleti társasház eladó. „Simonyi úti” jellegre a kiadóba.

**Debrecen** II. ker., Hargita u. 10. sz. 3 szobás ház 180 négyzetméter telkevel, termő gyümölcsfákkal, szőlővel, állattartási lehetőséggel eladó.

**Hajdúhadház központjában** három szoba, két nagy konyha, nagy spájz, veranda, fürdőszoba, pince, fűtőkamra, mellékhelyekkel, víz bevezetés, családi kertes ház beköltözhetően eladó. Ugyanitt két külön bejáratú üres telek eladó. Erdéklődni este hat óra után, szombat, vasárnap egész nap. Nagy Károly, Homokkert u. 9. (Szabó Kálmán utcából.)

**2 szoba, fürdőszoba, előszoba, konyha** családias ház eladó készpénzért vagy cserével. Megtekinthető kedv és péntek kivételével délután 5-7 óra között, szombaton egész nap, vasárnap délután: Dózsa György út 3. III. 10.

**Villamosmegállónál,** Nagyerdő szélén azonnal beköltözhető fel ház építési lehetőséggel eladó. Erdéklődni: Dózsa György út 3. III. 10.

**Hajdúszoboszló,** Kígyó u. 36. sz. alatt kétszintes családi ház eladó.

**Azonnal beköltözhető** szoba-konyha, spájzos, fűtött, kerestési u. 83. Létal útból nyílik.

**Családi ház** eladó, készpénzzel. „Belvárosban” jellegre a kiadóba.

**Nagyerdőn** közel 100 négyzetméteres, garázsos, III. emeleti társasház eladó. „Simonyi úti” jellegre a kiadóba.

**Debrecen** II. ker., Hargita u. 10. sz. 3 szobás ház 180 négyzetméter telkevel, termő gyümölcsfákkal, szőlővel, állattartási lehetőséggel eladó.

**Hajdúhadház központjában** három szoba, két nagy konyha, nagy spájz, veranda, fürdőszoba, pince, fűtőkamra, mellékhelyekkel, víz bevezetés, családi kertes ház beköltözhetően eladó. Ugyanitt két külön bejáratú üres telek eladó. Erdéklődni este hat óra után, szombat, vasárnap egész nap. Nagy Károly, Homokkert u. 9. (Szabó Kálmán utcából.)

**2 szoba, fürdőszoba, előszoba, konyha** családias ház eladó készpénzért vagy cserével. Megtekinthető kedv és péntek kivételével délután 5-7 óra között, szombaton egész nap, vasárnap délután: Dózsa György út 3. III. 10.

**Villamosmegállónál,** Nagyerdő szélén azonnal beköltözhető fel ház építési lehetőséggel eladó. Erdéklődni: Dózsa György út 3. III. 10.

**Hajdúszoboszló,** Kígyó u. 36. sz. alatt kétszintes családi ház eladó.

**Azonnal beköltözhető** szoba-konyha, spájzos, fűtött, kerestési u. 83. Létal útból nyílik.

**Családi ház** eladó, készpénzzel. „Belvárosban” jellegre a kiadóba.

**Nagyerdőn** közel 100 négyzetméteres, garázsos, III. emeleti társasház eladó. „Simonyi úti” jellegre a kiadóba.

**Debrecen** II. ker., Hargita u. 10. sz. 3 szobás ház 180 négyzetméter telkevel, termő gyümölcsfákkal, szőlővel, állattartási lehetőséggel eladó.

**Hajdúhadház központjában** három szoba, két nagy konyha, nagy spájz, veranda, fürdőszoba, pince, fűtőkamra, mellékhelyekkel, víz bevezetés, családi kertes ház beköltözhetően eladó. Ugyanitt két külön bejáratú üres telek eladó. Erdéklődni este hat óra után, szombat, vasárnap egész nap. Nagy Károly, Homokkert u. 9. (Szabó Kálmán utcából.)

**2 szoba, fürdőszoba, előszoba, konyha** családias ház eladó készpénzért vagy cserével. Megtekinthető kedv és péntek kivételével délután 5-7 óra között, szombaton egész nap, vasárnap délután: Dózsa György út 3. III. 10.

**Villamosmegállónál,** Nagyerdő szélén azonnal beköltözhető fel ház építési lehetőséggel eladó. Erdéklődni: Dózsa György út 3. III. 10.

**Hajdúszoboszló,** Kígyó u. 36. sz. alatt kétszintes családi ház eladó.

**Azonnal beköltözhető** szoba-konyha, spájzos, fűtött, kerestési u. 83. Létal útból nyílik.

**Családi ház** eladó, készpénzzel. „Belvárosban” jellegre a kiadóba.

**Nagyerdőn** közel 100 négyzetméteres, garázsos, III. emeleti társasház eladó. „Simonyi úti” jellegre a kiadóba.

**Debrecen** II. ker., Hargita u. 10. sz. 3 szobás ház 180 négyzetméter telkevel, termő gyümölcsfákkal, szőlővel, állattartási lehetőséggel eladó.

**Hajdúhadház központjában** három szoba, két nagy konyha, nagy spájz, veranda, fürdőszoba, pince, fűtőkamra, mellékhelyekkel, víz bevezetés, családi kertes ház beköltözhetően eladó. Ugyanitt két külön bejáratú üres telek eladó. Erdéklődni este hat óra után, szombat, vasárnap egész nap. Nagy Károly, Homokkert u. 9. (Szabó Kálmán utcából.)

**2 szoba, fürdőszoba, előszoba, konyha** családias ház eladó készpénzért vagy cserével. Megtekinthető kedv és péntek kivételével délután 5-7 óra között, szombaton egész nap, vasárnap délután: Dózsa György út 3. III. 10.

**Villamosmegállónál,** Nagyerdő szélén azonnal beköltözhető fel ház építési lehetőséggel eladó. Erdéklődni: Dózsa György út 3. III. 10.

**Hajdúszoboszló,** Kígyó u. 36. sz. alatt kétszintes családi ház eladó.

**Azonnal beköltözhető** szoba-konyha, spájzos, fűtött, kerestési u. 83. Létal útból nyílik.

**Családi ház** eladó, készpénzzel. „Belvárosban” jellegre a kiadóba.

**Nagyerdőn** közel 100 négyzetméteres, garázsos, III. emeleti társasház eladó. „Simonyi úti” jellegre a kiadóba.

**Debrecen** II. ker., Hargita u. 10. sz. 3 szobás ház 180 négyzetméter telkevel, termő gyümölcsfákkal, szőlővel, állattartási lehetőséggel eladó.

**Hajdúhadház központjában** három szoba, két nagy konyha, nagy spájz, veranda, fürdőszoba, pince, fűtőkamra, mellékhelyekkel, víz bevezetés, családi kertes ház beköltözhetően eladó. Ugyanitt két külön bejáratú üres telek eladó. Erdéklődni este hat óra után, szombat, vasárnap egész nap. Nagy Károly, Homokkert u. 9. (Szabó Kálmán utcából.)

**2 szoba, fürdőszoba, előszoba, konyha** családias ház eladó készpénzért vagy cserével. Megtekinthető kedv és péntek kivételével délután 5-7 óra között, szombaton egész nap, vasárnap délután: Dózsa György út 3. III. 10.

**Villamosmegállónál,** Nagyerdő szélén azonnal beköltözhető fel ház építési lehetőséggel eladó. Erdéklődni: Dózsa György út 3. III. 10.

**Hajdúszoboszló,** Kígyó u. 36. sz. alatt kétszintes családi ház eladó.

**Azonnal beköltözhető** szoba-konyha, spájzos, fűtött, kerestési u. 83. Létal útból nyílik.

**Családi ház** eladó, készpénzzel. „Belvárosban” jellegre a kiadóba.

**Nagyerdőn** közel 100 négyzetméteres, garázsos, III. emeleti társasház eladó. „Simonyi úti” jellegre a kiadóba.

**Debrecen** II. ker., Hargita u. 10. sz. 3 szobás ház 180 négyzetméter telkevel, termő gyümölcsfákkal, szőlővel, állattartási lehetőséggel eladó.

**Hajdúhadház központjában** három szoba, két nagy konyha, nagy spájz, veranda, fürdőszoba, pince, fűtőkamra, mellékhelyekkel, víz bevezetés, családi kertes ház beköltözhetően eladó. Ugyanitt két külön bejáratú üres telek eladó. Erdéklődni este hat óra után, szombat, vasárnap egész nap. Nagy Károly, Homokkert u. 9. (Szabó Kálmán utcából.)

**2 szoba, fürdőszoba, előszoba, konyha** családias ház eladó készpénzért vagy cserével. Megtekinthető kedv és péntek kivételével délután 5-7 óra között, szombaton egész nap, vasárnap délután: Dózsa György út 3. III. 10.

**Villamosmegállónál,** Nagyerdő szélén azonnal beköltözhető fel ház építési lehetőséggel eladó. Erdéklődni: Dózsa György út 3. III. 10.

**Hajdúszoboszló,** Kígyó u. 36. sz. alatt kétszintes családi ház eladó.

**Azonnal beköltözhető** szoba-konyha, spájzos, fűtött, kerestési u. 83. Létal útból nyílik.

**Családi ház** eladó, készpénzzel. „Belvárosban” jellegre a kiadóba.

**Nagyerdőn** közel 100 négyzetméteres, garázsos, III. emeleti társasház eladó. „Simonyi úti” jellegre a kiadóba.

**Debrecen** II. ker., Hargita u. 10. sz. 3 szobás ház 180 négyzetméter telkevel, termő gyümölcsfákkal, szőlővel, állattartási lehetőséggel eladó.

**Hajdúhadház központjában** három szoba, két nagy konyha, nagy spájz, veranda

# AZ IDÉNY UTOLSÓ HAZAI MÉRKŐZÉSE DMVSC-Volán SC



Több gólt is rúghatott volna Jankovics a Tatabánya elleni mérkőzésen. Ezúttal a veterán csapatkapitány, Szabó figyeli amint Kiss megkaparintja a labdát a debreceni balszélső elől (Fotó: Kapitány Ferenc)

Két forduló, tizennyolc mérkőzés van hátra az 1980-81. évi labdarúgó-bajnokságból. Szombaton és szerdán játszzák le ezeket a találkozót, a szombat már csak a Szegeden rendezendő MNK-elődöntők és a döntő lesz hátra a fociidényből.

Ma végső döntés születik a bajnokság legényesebb kérdésében, az aranyérem sorsában. A 27. fordulótló megszokás nélkül vezet, s a legutóbbi hét mérkőzésen csak győzelmet ismerő Ferencváros végleg bebiztosítja első helyét — ha ugyanis az Újpesti úton legyőzi a pécsi gárdát, akkor már bajnokot ünnepelhet a zöld-fehérek közönsége, hiszen a Vasas a két pont mellett a gólkülönbségben mutakozó ferencvárosi előnyt nem tünetheti el.

A legutóbbi, szerdai forduló már tisztázta, hogy a Dunaujváros menthetetlen, semmiképpen sem kerülhet a bentmaradást jelentő helyre, így a Kohász jövőre az NB II-ben folytatja. A 24 pontos Diósgyőr, továbbá az egyaránt 21-21 pontos MTK-VM és Kaposvár között ma-

tematikailag még áll a verseny, bár kevés maradvány van az utóbbi két együttesnek arra, hogy kiharcolja a legjobbak között maradását.

A legutóbbi fordulóban a Volán harcos mérkőzésen csak a hajrában vesztett a bajnokesélyes Ferencváros ellen — a 89. percben kiállított Ebedli nem játszhat a mai nagyeredi összecsapáson. Hiányozni fog a debreceni Szűcs J. is — második sárgalapos figyelmeztetését követően egyhetes pihenőre kényeszerül. A DMVSC tervezett összeállítás:

**Szűcs I. — Kiss, Szigeti, Menyhart, Fodor — Sallai, Feledi, Szigyártó — Timár, Kerekes, Jankovics.**

A forduló további párosítása: Újpest—Diósgyőr, Nyiregyháza—Bp. Honvéd, Rába ETO—Dunaujváros, Csepel—Tatabánya, Kaposvár—Vasas, Ferencváros—Pécs, Zalaegerszeg—Békéscsaba és Videoton—MTK-VM. Valamennyi mérkőzés 18 órakor kezdődik, a Petőfi adó 18.50-től körkörös műsorban számol be az eseményekről. A debreceni mérkőzésen Hartmann játékevezető bíráskodik.

A Diósgyőr ellen hazai környezetben játszik, majd örökrangadót vív a Bp. Honvéddal Kispesten.

A legutóbbi fordulóban a Volán harcos mérkőzésen csak a hajrában vesztett a bajnokesélyes Ferencváros ellen — a 89. percben kiállított Ebedli nem játszhat a mai nagyeredi összecsapáson. Hiányozni fog a debreceni Szűcs J. is — második sárgalapos figyelmeztetését követően egyhetes pihenőre kényeszerül. A DMVSC tervezett összeállítás:

**Szűcs I. — Kiss, Szigeti, Menyhart, Fodor — Sallai, Feledi, Szigyártó — Timár, Kerekes, Jankovics.**

A forduló további párosítása: Újpest—Diósgyőr, Nyiregyháza—Bp. Honvéd, Rába ETO—Dunaujváros, Csepel—Tatabánya, Kaposvár—Vasas, Ferencváros—Pécs, Zalaegerszeg—Békéscsaba és Videoton—MTK-VM. Valamennyi mérkőzés 18 órakor kezdődik, a Petőfi adó 18.50-től körkörös műsorban számol be az eseményekről. A debreceni mérkőzésen Hartmann játékevezető bíráskodik.

## Labdarúgó NB II

Az utolsó előtti forduló mérkőzéseit vasárnap rendezik meg a labdarúgó NB II-ben. Az már tisztázódott, hogy ösztől az Ózd, a Szombathely és a Szeged szerepelhet majd a legjobbak mezőnyében, a kiesőjelöltek azonban még adáz harcot vívnak a bentmaradásért.

A vasárnapi párosításból kitűnik, hogy nemcsak a sereghajtó (s már kiesett) Hajdúböszörmény, de — ellenfele révén — a hatodik helyen álló D. Universitas is érdekelt a harcban, hiszen az egyetemi sporttelepre látogató Borsodi Volán sikeres hajrával meg megnemkülhet. Ezért izgalmas összecsapás várható vasárnap 18 órától a DUSE—B. Volán mérkőzésén.

Hazai környezetben lép pályára a Hajdúböszörmény is: az ezüstérmes Gyula lesz a Bocskai ellenfele. Egy esztendői NB II-es szereplés után most búcsúzik a bősorozmányi közönségtől a házigazda együttes — az idénzáró fordulóban ugyanis idegenben szerepel.

Miskolcra, a tavaszi idényben derekasan szereplő MVSC otthonába látogat a D. Kinizsi. A debreceniek kispadján ezúttal ismét Molnár János áll majd, aki a tényleges állományból visszatérve az utolsó két fordulóra átvette a csapat irányítását. Az összeállítás érdekessége: Takács (két sárgalapos figyelmeztetése miatt) nem játszhat.

## Ismét a Totó Kupáért

A nyári holtidényben a Sportfogadási és Lottó Igazgatóság tiszteletkéjeként ebben az esztendőben is megrendezik a labdarúgó Nyári Totó Kupa kizárólag. Hat csapatban negyvennyolc csapat vetélkedik majd a június 28-tól augusztus 9-ig tartó körmerkőzéses versenysorozatban.

Hajdú-Bihar megyéből a tégelási Hajdú Vasas szerepel a tornán. A Tisza-csoportban az Olefin SC, a Honvéd Papp József SE és a Tállya csapatát Borsod megyét képviselik, a Nagyháza, a Tiszalök, a Kisvárdra és a Honvéd Asztalos János SE pedig Szabolcs-Szatmár elől vesz részt a Totó Kupán. A június 28-1. előfordulóban Nagyháza—Hajdú Vasas mérkőzésen rajtolnak a tégelások.

## Kell-e Hajdúböszörménynek tekepálya?

— Ha már van, hogyme! — szólhatna valaki egy trefás választ, mert automata, svájci ikerteképalán Magyarországon nem sok városban „lökhetni” el a golyót. Szállodában még kevésbé. — Mégsem a luxus gondolata

vendégek, de a városiak is birtokukba vehetik a pályát. Ugyanakkor a helyiek, a Dél-láb sportegyesületének is új teret nyitott a több millió forintos költséggel megépült létesítmény, melynek „érdekessége”, hogy a kabai cukorgyár kimaradt betonlemezeiből állt végül is össze. Nem magától. Többek között a nagyhegyesi Vörös Október Termelőszövetkezet építő részlege is dolgozott rajta.



A pályát a napokban hitelesítik. Lehet versenyezni. A helyiek csapata is elindul az NB III-as mérkőzéseken, igaz még csak tapasztalat-szerzés céljából.

Sport és szórakozás egy szállodában íme így esik egybe. A pingpong, a biliárd már kevésnek találtatott. A kivételt képe odafönt jelez. Egyetlen bábu áll, ez is közönség.

Valaki, egy lengyel vendég, majdnem tarolt.

— Csak „koszorúra” sikerült — magyarázzák neki.

Sz. Cs.

## Határ menti sport-találkozók

A romániai Nagyváradra utazott Debrecen ökölvívó válogatottja. A megyeszékhely együttese szombaton a Clubul Sportul Crisul csapatával mérkőzik. Tatar Miklós, a D. Sportiskola szakmai igazgatóhelyettese vezeti a küldöttséget, melyben helyet kapott Kovács András, Nagy István és Oláh Miklós edző is. A serdülő, ifjúsági és felnőtt ökölvívó álló válogatott keret: Tóth J., Ferenczi, Varga, Szentesi, Gál, Gombos (D. Sportiskola), Erdős, Szemán, Fábán és Boros (DMVSC).

A határ menti sporttalálkozók keretében a jövő héten két labdarúgó-mérkőzést is rendeznek Hajdú-Bihar megyében: a Nagyváradról érkező C ligás Unirea Oradea szerdán a Püspökladányi MÁV Egyetértés, csütörtökön a Bárdán megyei I. osztályban szereplő csapata ellen lép pályára.

## TORNA Rácz ugrásban ezüstérmes Az Ifjúsági OB-n

A budapesti tornacsarnokban ötnapos verseny keretében rendezték meg az ifjúsági I. osztályú tornászok országos bajnokságát. A viadalon két debreceni sportoló vett részt: Tarcsai Erika (DUSE) nem került ugyan a legjobbak közé, de teljesítményével aranyjelvényes szintet ért el. Klubtársa, Rácz Katalin az egyéni bajnokságon 12. lett, mivel súlyosan rontotta gerendagyakorlatát, ugrásban viszont ezüstérmes nyert. Edzője, Fésüs László így látta a versenyt:

— Az olimpiai és világbajnokságok rendezésének mintájára három fordulóban szerepeltek a sportolók. Először a kötelező és szabadon választott gyakorlattal kellett jelentkezni, s a legjobb 12 tornász került az egyéni döntőbe. Ez volt a kettes számú verseny, ahol csak a szabadon választott gyakorlatokat mutatták be a résztvevők. A

viadalt harmadik részében, a szerenkénti döntőben hat-hat fiatal tornászott. Az utánpótlás országos seregszemléje azt bizonyította, hogy a legjobb fiatalok máris elérték a felnőtt szintet. Sokan ugráltak duplaszállót és duplaszavaort, de volt triplaszava próbálkozás is. Felemás korláton a férfi nyújtóhoz hasonlóan röpködtek a kislányok, gerendán a flickekre szaltó sorozatát domináltak a gyakorlatokban. Az ugrások lovon is magas szintűek voltak. Rácz Katalin a szerenkénti döntő első ugrásánál szaltót mutatott be, a másodikonál (egyedül a mezőnyben) az első és a második ugrásban is egy-egy 360 fokos csavarral próbálkozott, sikerrel. A nagyon ritka ugrás bemutatása mehozta az eredményt, minimális különbséggel szorult a győztes Gáspár (KSI) mögé a második helyre.

## Hét végi sportműsor

Június 13., szombat

**Atlétika**  
DUSE-pálya, 15: Területi (Borsod, Szabolcs-Szatmár, Hajdú-Bihar) ifjúsági bajnokság.

**Cselgáncs**  
Dózsa sportcsarnoka (Mikes K. u.), 11: Juniorok vidékbajnoksága.

**Kerékpár**  
Hortobágyi műút (Látóképi csarda), 8:30: Országúti nemzetközi ifjúsági csapatverseny.

**Kézilabda**  
MEDICOR-pálya, 14:30: D. MEDICOR—Taurus SC (női NB II, Balogh, Dinya). — 16: D. MEDICOR—Tiszavasvári (férfi NB II, Fekete, Valkovszki). — 17:15: D. MEDICOR—T. Lombik (férfi területi ifjúsági).

**Labdarúgás**  
Nagyerdői stadion, 18: DMVSC—Volán SC (Hartmann, Tóth, dr. Botka). NB I-es bajnoki mérkőzés. — Stadion, 16: DMVSC—Volán SC (NB I, ifjúsági, Tombor).

**Tájfutás**  
Bánk, 10: Szakszervezeti Kupa váltóverseny.

**Teke**  
Egyetemi pálya, 15: D. Univerzitas—Nyiregyházi TITASZ (Buda). OB II CSB.

**Tennis**  
Határ menti ifjúsági sporttelep, 14: D. Dózsa—Kisköre (férfi OB III).

**Torna**  
Városi sportcsarnok, 16: Nemzetközi sportakrobatikai magyar bajnokság.

**Tömegsport**  
DMVSC Vágóhíd utcai sporttelepe, 8: A MÁV-igazgatóság csapatának sportvetélkedője.

**Vízilabda**  
Hajdúböszörmény, 11: H. Gázláng—Békéscsaba (OB II B).

## SOROKBAN

Az országos középiskolai röplabdabajnokság területi döntőjén a lányoknál Salgótarjánban a debreceni Tóth Árpád Gimnázium, Gödöllőn a Berettyóújfalui Arany János Gimnázium győzött, így mindkét gárda bejutott a jövő héten Szekesfehérváron rendezendő országos döntőbe. A középiskolai kupában a Csokonai fiú-, valamint a Tóth Árpád leány- és fiúgyűjtéses játszhat a döntőben.

Nemzetközi repülőmodellező versenyt rendeznek a jövő héten Alma Áltában. A szovjetunióbeli viadalon a magyar válogatott tagjaként rajthoz áll a debreceni Krasznai József, Váradi Mihály és Szabó Lajos is.

Három NB I-es szakosztály (Borsodi Bányász, DELEF, Szolnoki MÁV MTE) is nevezett a hónap végén Debrecenben rendezendő Káhy János-tekeemlékversenyre, melyen összesen tíz csapat indítja sportolóját.

Négy és fél millió dollárt kaptak az arab emíresekkel Al Haszid nevű labdarúgócsapat a brazil Dr. Socratesért. A világhírű játékosért az „anyaország” ezennelvi hárommillió dollár léleplépi pénzt is kapta.

Az új szovjet világbajnokságon két nap után Nagy Béla a vezető szovjet Eseejev mögött nyolc kor hátránnyal leszakadva a hetedik helyen áll.

A szeptemberben Olaszországban rendezendő női kosárlabda Európa-bajnokságon Magyarország a Szovjetunió, Magyarország, Csehszlovákia, Románia és Bulgária társaságában küzd továbbjutásért, az A-csoportban Jugoszlávia, Finnország, Hollandia, Lengyelország, az NSZK és Olaszország szerepel.

Mesterhatosra készül Björn Borg, a svéd teniszkirály. Júniusi hatodik győzelme után a június 22-én kezdődő Wimbledon-i bajnokságon is szeretné megszerezni hatodik győzelmét.

Kanada nemzetközi asztalitenisz-bajnokságán a Kriston, Molnár Gáspár és fiatal magyar válogatott ezüstérmes nyert, miután a döntőben 3:0 arányú vereséget szenvedett a világbajnok Kína csapatától.

Tekervényes labdarúgó-pályafutása ötödik állomásához érkezett a 31 éves Kurt Jara, az 50-szeres osztrák válogatott játékos. Az Innsbruck, a Valencia, a Duisburg és a Schalke után most a svájci bajnok Grasshoppers csapatával írt alá szerződést.

A tenisz Davis Kupában Finnország Helsinkiben 0:2-ről győzött 3:2 arányban Bulgária ellen, míg Spanyolország Algírának már két nap után továbbjutott, hiszen 3:0-ra vezet a vendégjáték válogatottja ellen.

Csökkent a nézőszám az olasz labdarúgó-bajnokságban: az I. osztályú csapatok mérkőzéseit 743 043-mal kevesebb szurkoló tekintette meg, mint az előző idényben. Csúpan a Roma nővelhetett bevetélt (133 ezer néző), míg a Perugia — (116 ezer) és az Inter — (114 ezer) vezette a legtöbb futballbarátot.

Párizsi döntőbeli sikerével előrelépett az ATP páros világranglistáján Tarcsai Balázs. Az élmény: 1. McEnroe, 2. McNamee, 3. Smith, 4. Fleming, 5. G. Mayer, 6. Gottfried, 7. McNamee, 8. Ramirez, 9. S. Mayer, 10. Lutz, 11. Tarcsai. A magyar tenisz párosbeli társ, a svájci Günthardt a 15. helyen áll.

Az UEFA-kupa labdarúgótornán az 1981-82-es idényben a Belgium, az NSZK és Anglia 4-4 csapatot indított (a britek ötödik résztvevője a védő Ipswich). Három csapattal érdekeltek: Spanyolország, Hollandia, NDK, Szovjetunió és Franciaország. Hazánk színeiben két együttes vehet részt a kupában.

A svájci St. Gallen csapatától a nyugatnémet II. ligás SC Freiburg együtteséhez szerződik Jerzy Gorgon, az egykori lengyel válogatott labdarúgó.

**Egyetemi sporttelep, 18: D. Universitas—Borsodi Volán (NB II, Fekete). — Gázvezeték utcai pálya, 17: D. Volán—Körösszeg-apáti (Juhász Gy., Oláh J., Kiss L.). Megyei bajnoki. — DMVSC nagyerdői (Oláh G. u.) pályája, 10: DMVSC—Nyiregyházi VSSC (NB-s serdülő, Nyíregyháza, Tóth S., Szmollár). — 11:30: DMVSC—NYVSSC (NB-s ifjúsági, Tóth S., Nyéki, Szmollár). — Volán-pálya, 10: D. Volán—Hajdú Vasas (serdülő helyosztó, Hunyad). — Megyei bajnokság (17): Bárdán—Balmazújváros (Czigász, Hegedűs, Vincze), Hajdúnánás—Sárrétudvari (Benke, Tóth A., Németh L.), Hajdúböszörmény—Hajdúböszörményi Bocskai—Gyulai SE (Király). — Megyei bajnokság (17): Bárdán—Balmazújváros (Czigász, Hegedűs, Vincze), Hajdúnánás—Sárrétudvari (Benke, Tóth A., Németh L.), Hajdúböszörmény—Hajdúböszörményi Bocskai (Lója, Szabó I., Könyvű), Derecske—Hajdú Vasas (szabolcsi Jv. Bak, Virágh). — Újszentmargitta—Létavértes (Nagy J., Erdős, Kiss F.), Nagyrábé—Nádudvar (Fodor F., Mészáros, Tóth J.), Csökmő—Nyíradony (Daróczy Z., Turi, Németh J.), Berettyóújfalui—Püspökladány (Fazekas, Cseh, Antal). — Osztályozó (17): Komádi—Polgár (Tóth S., Szathmári, Nyéki). — Serdülő helyosztó (10): Létavértes—Balmazújváros (Vezendi). — Üttörő-olimpia országos elődöntő, Hajdúböszörmény, 9 és 10: Budapest IV.—Borsod, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár részvételével.**

Június 14., vasárnap

**Atlétika**  
Nagyerdői stadion, 8: Területi ifjúsági egyéni bajnokság.

**Kerékpár**  
Wesselényi utca, 9: Debrecen—Hajdúböszörmény—Püspökladány—Berettyóújfalui—Debrecen országúti nemzetközi ifjúsági verseny.

**Kézilabda**  
Dózsa kispadonja, 8:30: Állami Gazdaság—Vámócsers (férfi II. o.). — 10: D. Dózsa—Lőrinci Pónó (női NB II, Bódi, Lovas). — Közúti pálya, 9:30: D. Közúti—ÁFOR (női NB II, Léval, Vass). — MEDICOR-pálya, 8:15: D. MEDICOR—D. Vörös Meteor (női ifjúsági). — Kinnai-pálya, 8: D. Spartacus—D. Dózsa Sportiskola (férfi ifjúsági). — 9:30: D. Mezei, Mezei, Katona). — 10:15: Spartacus—D. Dózsa II. (férfi megyei, Mezei, Katona). — 10:15: D. Kinizsi—Földes (női megyei, Mezei, Katona). — 11:30: D. Kinizsi—Földes (női ifjúsági).

**Videó:** Polgár—Hajdúnánás (8:30, női ifjúsági), Polgár—Hajdúnánás (9:30, női megyei), Bántkúti, Pesti). Polgár—Derecske (10:45, férfi megyei), Bántkúti, Pesti). Polgár—Derecske (11:30, férfi ifjúsági), Földes—Bal-

**Egyetemi sporttelep, 18: D. Universitas—Borsodi Volán (NB II, Fekete). — Gázvezeték utcai pálya, 17: D. Volán—Körösszeg-apáti (Juhász Gy., Oláh J., Kiss L.). Megyei bajnoki. — DMVSC nagyerdői (Oláh G. u.) pályája, 10: DMVSC—Nyiregyházi VSSC (NB-s serdülő, Nyíregyháza, Tóth S., Szmollár). — 11:30: DMVSC—NYVSSC (NB-s ifjúsági, Tóth S., Nyéki, Szmollár). — Volán-pálya, 10: D. Volán—Hajdú Vasas (serdülő helyosztó, Hunyad). — Megyei bajnokság (17): Bárdán—Balmazújváros (Czigász, Hegedűs, Vincze), Hajdúnánás—Sárrétudvari (Benke, Tóth A., Németh L.), Hajdúböszörmény—Hajdúböszörményi Bocskai—Gyulai SE (Király). — Megyei bajnokság (17): Bárdán—Balmazújváros (Czigász, Hegedűs, Vincze), Hajdúnánás—Sárrétudvari (Benke, Tóth A., Németh L.), Hajdúböszörmény—Hajdúböszörményi Bocskai (Lója, Szabó I., Könyvű), Derecske—Hajdú Vasas (szabolcsi Jv. Bak, Virágh). — Újszentmargitta—Létavértes (Nagy J., Erdős, Kiss F.), Nagyrábé—Nádudvar (Fodor F., Mészáros, Tóth J.), Csökmő—Nyíradony (Daróczy Z., Turi, Németh J.), Berettyóújfalui—Püspökladány (Fazekas, Cseh, Antal). — Osztályozó (17): Komádi—Polgár (Tóth S., Szathmári, Nyéki). — Serdülő helyosztó (10): Létavértes—Balmazújváros (Vezendi). — Üttörő-olimpia országos elődöntő, Hajdúböszörmény, 9 és 10: Budapest IV.—Borsod, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár részvételével.**

## Elhunyt Gyarmati Imre

Tragikus hirtelenséggel elhunyt Gyarmati Imre, a Püspökladányi MÁV Egyetértés labdarúgója. A 28 esztendőes sportoló a hétközi edzésen rosszul lett, a mentők a kórházba szállították, ahol meghalt. Tíz évig játszott a PMÁV megyei bajnokság szereplő csapatában.

